

Rijkswetgevoerdiger voor de
openbare lichamen
Bonaire, Sint Eustatius en Saba

> Retouradres Postbus 357 Kralendijk Bonaire, Caribisch Nederland

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw H. Bruins Slot
Turfmarkt 147
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Rijkswetgevoerdiger

Postbus 357
Kralendijk
Bonaire, Caribisch Nederland
www.rijksdienstcn.com

Contactpersoon

Secretariaat Bonaire

T+599 7158304

Rijkswetgevoerdiger@
rijksdienstcn.com

Kenmerk

Rv/23u/019

Datum: 21 augustus 2023
Betreft: Consultatie op de Politieke Partijen

Geachte minister Bruins- Slot

De Rijkswetgevoerdiger (hierna: De RV) heeft met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel op politieke partijen (hierna Wpp). Volgens de memorie van toelichting op de Wpp beoogd deze wetgeving twee hoofdoelen te bereiken. Ten eerste heeft de Wpp tot doel om de onafhankelijke positie van politieke partijen te versterken en de wettelijke regels voor politieke partijen zoveel mogelijk in één wet te bundelen. Voorst heeft de Wpp als hoofddoel het versterken van de parlementaire democratie en de weerbaarheid van de politieke partijen. Daarbij staat transparantie centraal. De RV is voorstander van een versterkte democratische rechtsstaat en een transparante politieke stelsel.

comply or explain

Het is voor de vertaling van beleid vanuit Europees Nederland naar Caribisch Nederland van groot belang dat complexiteit in het stelsel wordt voorkomen en dat het aspect van uitvoerbaarheid nadrukkelijk wordt meegewogen.

De wetgever kiest in dit wetsvoorstel ervoor om de regels die in de Wpp gelden voor de politieke partijen in de gemeenteraden één op één van toepassing te laten zijn op de politieke partijen in de eilandsraden van de drie eilanden van het Caribische deel van het Koninkrijk.

Aangezien de politieke structuur en samenstelling van de politieke partijen op de BES eilanden anders functioneren en andere uitdagingen kennen dan in Europees Nederland (ook op decentraal niveau) zal de inhoud van de wet daarmee rekening dienen te houden. In het wetsvoorstel is niet aangegeven in hoeverre hiermee rekening is gehouden. Gelet op de gevoeligheid dient in dit wetgevingstraject meer aandacht te zijn voor het bijzonder politieke verleden en karakter van de drie eilanden.

De systematiek in Europees Nederland en Caribisch Nederland sluit in dit opzicht niet op elkaar aan.

Datum
21 augustus 2023

Ter voorkoming van complexiteit in het stelsel adviseert de RV om meer onderzoek te doen naar de politieke achtergrond van de eilanden en de daarbij behorende verschillen met Europees Nederland. Daarnaast wordt aangeraden om in ieder geval een apart hoofdstuk in het wetsvoorstel op te nemen of een apart wetsvoorstel te maken dat uitsluitend gericht is op de politieke partijen in de eilandsraden. Dit zal de zelfstandige leesbaarheid, overzichtelijkheid en toegankelijkheid van de wetgeving op de eilanden bevorderen. Hiermee wordt tevens de rechtszekerheid gediend.

Met het oog op uitvoerbaarheid van dit wetsvoorstel wilt de RV het volgende opmerken.

overheidssubsidie

Het recht op overheidssubsidie voor de politieke partijen met een of meer zetel(s) in de eilandsraden wordt (afhankelijk van de hoogte) verwelkomt. Het aantal zetels per politieke partij in de eilandsraden is (ondanks de voorgestelde uitbreiding van zetels conform de wijzigingen van de Wolbes) beperkt

De lokale politieke partijen beschikken (mede vanwege de omvang van de gemeenschappen) niet over de financiële middelen om hun politieke activiteiten te realiseren. Dit maakt dat ze sterk afhankelijk zijn van donaties. De Wpp beoogt het risico op mogelijk onwenselijke financiële beïnvloeding te verminderen. Het introduceren van overheidssubsidie brengt met zich mee dat dit risico wordt beperkt. Echter de hoogte van de voorgestelde subsidiebedragen lijken niet in verhouding te staan met de activiteiten (bijv. scholings- en vormingskosten) die de politieke partijen in de Caribisch Nederlandse context moeten realiseren. De omvang van de gemeenschappen is weliswaar gering maar de complexiteit van de onderwerpen op het eiland (het heeft onder meer een eigen lucht- en zeehaven) en de directe invloed vanuit de Haagse ministeries is bijzonder groot en de uitvoeringskracht van de Openbare Lichamen is zeer beperkt waardoor expertise benodigd voor beraadslaging in de politiek extern gevonden dient te worden.

In het wetsvoorstel is er geen rekening gehouden met de valuta die geldt op de Caribische eilanden en ook niet met de koersverschillen die hiermee gepaard gaan. De subsidiebedragen staan opgenomen in Euro's.

Openbaarmakingsverplichting van donaties

Conform het wetsvoorstel dienen de lokale politieke partijen een financiële administratie te voeren, waarin zij onder andere ontvangen bedragen alsmede schulden registreren. Daarnaast moeten de lokale partijen voldoen aan de openbaarmakingsverplichting van het financieel verslag, van het overzicht van giften en schulden en van hun neveninstellingen. Deze openbaarmaking dient op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar te zijn waarbij de documenten eenvoudig te raadplegen zijn. Op de BES eilanden hebben de politieke partijen geen website en moeten deze wellicht gaan bouwen indien de wetgeving niet uitdrukkelijk in een andere mogelijkheid tot openbaarmaking voorziet. De organisatorische voorzieningen, administratieve inspanningen en de

daarmee gepaard gaande financiële lasten zullen in de praktijk een grote impact hebben op de (kleine) politieke partijen.

Datum
21 augustus 2023

Lokale politieke partijen kunnen er zelf voor kiezen om vermelding van donateurs of uiteindelijk belanghebbende niet te melden indien deze bezwaar maken hiertegen in het belang van veiligheid. In deze gevallen moet wel een omschrijving van de categorie van instelling of organisaties vermeldt te worden waartoe de donateurs of de uiteindelijke belanghebbende behoort. In de wetgeving ontbreekt de gronden van veiligheid waarop donateurs zich kunnen beroepen. Dit kan met zich mee brengen dat te snel wordt overgegaan tot het maken van bezwaar tegen bekendmaking waardoor kan worden afgeweken van de meldingsplicht.

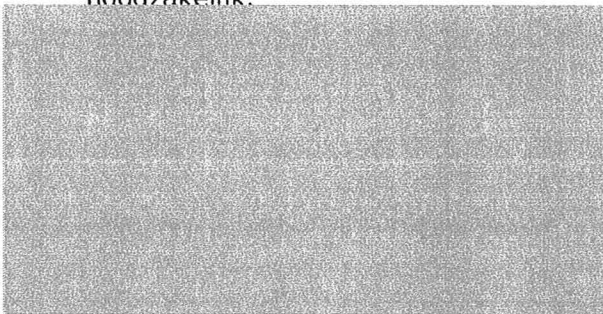
Giften van niet- Nederlanders

Giften van niet Nederlanders zijn verboden. Op de BES eilanden is het niet ongebruikelijk dat andere doelgroepen dan Nederlanders financieel bijdragen aan politieke partijen. Deze voorgestelde beperking brengt met zich mee dat deze doelgroepen worden uitgesloten waardoor de politieke partijen niet kunnen genieten van de nodige bijdragen.

Oneigenlijke financieringsconstructies.

Er dient er een waarborg in het wetsvoorstel te worden gecreëerd die een eventuele oneigenlijke constructie van donatie aan een partij tegengaat. In het wetsvoorstel bestaat er geen verplichting om een overzicht van giften aan individuele partijleden te publiceren. Op de eilanden is het algemeen bekend dat eerder aan individuele partij leden gedoneerd worden dan aan de partij zelf. Het wetsvoorstel dient te waarborgen dat er in de praktijk een partij niet oneigenlijk via haar leden wordt gefinancierd.

Er dient geïnvesteerd te worden in nieuwe wet- en regelgeving op de eilanden om een inhaalslag te maken. Belangrijk daarbij is dat er gedegen onderzoek wordt gedaan naar de impact van het introduceren nieuwe wetgeving. Het introduceren van Wpp zoals voorgesteld kan niet zonder meer plaatsvinden en is een betere aansluiting op het Caribisch context noodzakelijk.

CC: Openbaar Lichaam Bonaire
Openbaar Lichaam Saba
Openbaar Lichaam Sint Eustatius